

دوره ششم تقنینیه

مذاکرات مجلس

شماره
۱۰۰

جلسه
۱۴۰

قیمه اشتراك

داخله ايران ساليانه ده تومان
خارجه « دوازده تومان »

قیمه تك شماره

يك قران

مندرجات

فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی
خواهد بود

پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در يك شماره منتشر میشود.

مطبعة مجلس

تاریخ تأسیس آذر

۱۳۰۵

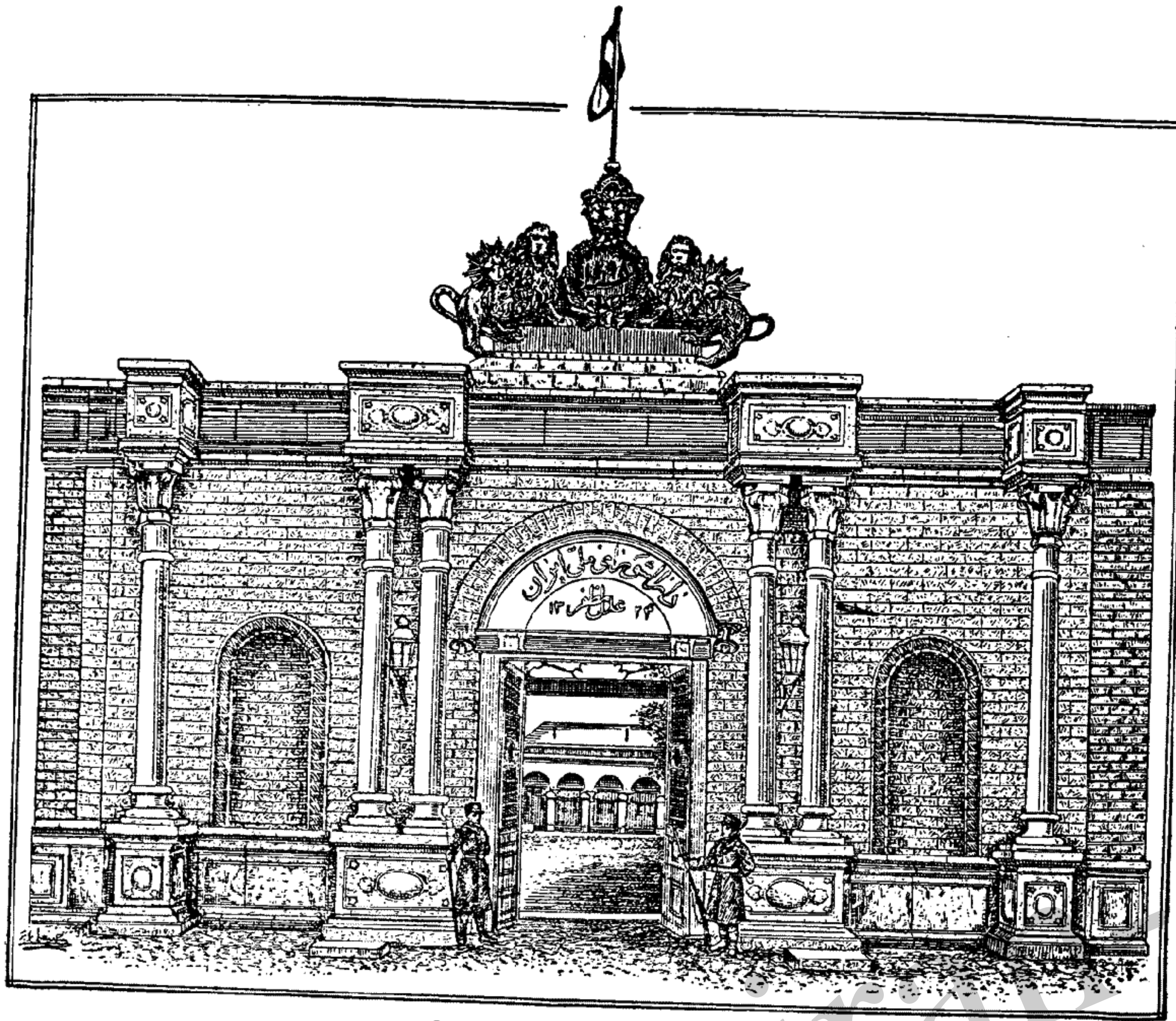
جلسه پنج شنبه ۱۶

شهریور ماه ۱۳۰۶

مطابق ۱۱ ربیع الاول

۱۳۴۶

فهرست مندرجات

مذاکرات مجلس

دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس پنج شنبه شانزدهم شهریورماه ۱۳۰۶ مطابق ۱۱ ربیع الاول ۱۳۴۶

جلسه ۱۴۰

(مجلس سه ساعت قبل از ظهر ریاست
آقای پیرایا تشکیل گردید)
(صورت مجلس روز سه شنبه چهاردهم
شهریور را آقای بنی سلیمان قرائت نمودند)

غائبین با اجازه جلسه قبل
آقایان : سهراب خان - دکتر سنک - عراقی - امام
جمعه شبراز - خطیبی - افشار - ضیاء - آقاعلی زارع
مهرداری - عباس میرزا - غلامحسین میرزا - فرمند -

ردیف	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	اعلام استرداد لایحه بودجه آهن ذوب کنی از طرف دولت	۲۱۵۲	
۲	ارجاع لایحه دولت راجع بتفویض حق انتخاب نماینده به کلدانیان به کمیسیون داخله	۲۱۵۲	۲۱۵۲
۳	مطالعه در اطراف لایحه قانونی اعتبار برای جلوگیری از مرض وبا و تصویب آن	۲۱۵۳	۲۱۶۳
۴	مذاکره نسبت بنخبه کمیسیون بودجه راجع بآستخدام دو نفر معلم برای مدرسه صنعتی و دو نفر معلم برای مدرسه حقوق و تصویب آن	۲۱۶۲	۲۱۶۷
۵	مذاکره نسبت بنخبه کمیسیون بودجه راجع به استخدام دکتر هازی اشتراک و تصویب آن	۲۱۶۷	۲۱۷۳
۶	مذاکره نسبت بنخبه کمیسیون بودجه راجع بتجدید کمترات مسیو پاپاریان و تصویب آن	۲۱۷۳	۲۱۷۵
۷	قانون اجازه پرداخت نود هزار تومان بصحبه کل مملکتی برای جلوگیری و دفع مرض وبا	۲۱۷۶	۲۱۷۶
۸	قانون استخدام دکتر هازی اشتراک تبعه دولت آلمان برای مدیری مدرسه صنعتی	۲۱۷۶	۲۱۷۷
۹	قانون تجدید کمترات مسیو پاپاریان معلم دواسازی	۲۱۷۷	
۱۰	قانون استخدام دو نفر معلم برای مدرسه صنعتی از آلمان و دو نفر معلم برای مدرسه حقوق و سیاسی از فرانسه	۲۱۷۷	

احتشام زاده - وزیري - طباطبائی و کیلی - ثقة الاسلامی اسکندری - محمد ولی میرزا - عدل - جوانشیر - میرزا ابراهیم آشتیانی - میرزا حسن خان وثوق - حاج شیخ عبدالرحمن صالحی - آیت الله زاده اصفهانی - میرممتاز مخبر فرهند

غائبین بی اجازه جلسه قبل

آقایان : حاج آقا رضا رفیع - اسدی - عی خان اعظمی - نظام مافی - حشمتی - محمد آخوند - حاج حسن آقا ملک - فرشی - زعیم - روحی - پستامی قوام شیرازی - افسر - آقا زاده سبزواری - سید حسین آقایان - حاج میرزا مرتضی - میرزا عبدالحسین - حاج غلامحسین ملک - امیر اسدالله خان عامری - حاج آقا حسین زنجانی - مولوی

دیر آمدگان با اجازه جلسه قبل

آقایان : ملک مدنی - محمود رضا - اعتبار - تقی زاده دیر آمدگان بی اجازه جلسه قبل آقایان : امیر حسین خان - مرتضی قلیخان بیات شریعت زاده - دکتر مصدق - جهانشاهی

رئیس - صورت مجلس ازادی دارد یا نه ؟

(اظهاری نشد)

رئیس - صورت مجلس تصویب شد

رئیس - برای اطلاع خاطر آقایان عرض میکنم که در چند روز قبل لایحه از طرف دولت راجع باهن ذوب کفی و اکتشاف معادن داده شده بود فعلا شرحی نوشته اند و لایحه را مسترد کرده اند که اصلاح کنند و بعد تقدیم کنند. يك فقره لایحه هم از طرف آقای وزیر داخله در چند روز قبل راجع بتخصیص یک نفر تمینده برای جماعت کلدانیان پیشنهاد شده بود ولی تکلیفش معلوم نشده است خوب است کمیسیونیده باید با آنجا مراجعه شود معین بفرمائید.

آقا سید یعقوب - اجازه میفرمائید ؟

رئیس - بفرمائید .

آقا سید یعقوب - در این موضوعی که فرمودید در دوره چهارم و پنجم يك کمیسیون بود برای تجدید نظر در قانون انتخابات ولی در این دوره هنوز همچو کمیسیون وجود ندارد بنا براین بنده عقیده ام این است که اگر این مسئله لازم باشد بکمیسیون داخله مراجعه شود

رئیس - آقای دادگر

دادگر - انتخابات و مراجعه بقانون انتخابات برای نامین يك حقی است ولی این برای نامین يك مصلحتی است و بنده این را بر حسب رتبه از اول که پیشنهاد شده بود لازم تر از سایر مسائل میدانم و مرجع این کار هم چندین خودشان هم سابقه دارند کمیسیون داخله است در هر حال مقصود بنده این بود که باید بکمیسیون داخله مراجعه شود و نسبت بقانون انتخابات هم این مسئله يك قدری از آن قضا با سرعتش بیشتر است

رئیس - آقای مدرس

مدرس - عرض میشود که قضیه چند جهت دارد. يك جهت همان است که فرمودید شاید مناسبت با کمیسیون داخله داشته باشد ولیکن اصولاً باید در کمیسیون انتخابات درست شود و باید برای همین مسئله و سایر مطالب دیگری که تجزیه کرده ام و باید در قانون اصلاح شود يك کمیسیون برای تجدید نظر در قانون انتخابات مجلس تشکیل شود و این مسئله هم در آن جا مطرح و رسیدگی شود. این عقیده من بود. بلی با کمیسیون داخله هم يك مناسبتی دارد ولی انتخاب کمیسیون را برای تجدید نظر در قانون انتخابات که به تجربه معلوم شده يك نواقصی دارد و باید بتدریج درست شود بنده خیلی لازم میدانم و اگر مجلس صلاح میداند آن کمیسیون را تشکیل بدهد.

رئیس - محالاً رأی گرفته میشود بکمیسیون داخله اگر تصویب شد آنچه مراجعه میشود و الا بکمیسیون

انتخابات. آقایانی که تصویب می کنند بکمیسیون داخله مراجعه شود قیام فرمایند (عده از آقایان نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - آقایان بعضی بر میخیزند و بعضی مینشینند. کی استوان - منشی ها در شماره طول میدهند رئیس - حالانته نشینید تا بکمربته دیگر شماره شود (مجدداً شماره شد)

رئیس - اکثریت است. تصویب شد .

رئیس کل صحبه - خاطر آقایان نمایندگان مستحضر است که مرض کلرا قریب چهار پنج ماه روز است در ایران طلوع کرده است و صحبه کل مملکتی با نهایت جدیت با این دشمن نوع بشر مشغول مبارزه بوده است لایحه است مربوط بجلوگیری از کلرا که تقدیم مقام محترم ریاست میکنم و تقاضای فوریت هم میکنم (لایحه فوقرا تقدیم نمودند و بشرح ذیل قرائت شد)

ساحت محترم مجلس شورای ملی

بر خاطر محترم پوشیده نیست بروز مرض وبا در حدود جنوب باعث نگرانی کلی شده و دولت لازم میداند تا هر وسائلی که ممکن باشد برای جلو گیری آب اقدام عاجلی نماید تا بحال آنچه مقدور بوده از اعتبارات صحبه کل مملکتی بعنوان قرض بصرف رسیده و حتی ضرورت و احتیاج الزام تهیه اعتبارات دیگری هم نموده است و چون مرض مزبور در نواحی جنوب هنوز باقی و حیات مردم را تهدید مینماید دولت مقتضی میداند که برای ادامه عملیات و جلوگیری شیوع مرض مزبور واسترداد وجوهی که از اعتبارات دیگر برای این منظور صرف شده تدارک اعتبار نماید چنانکه خاطر نمایندگان محترم مستحضر است مبلغ نود هزار تومان از اضافه عایدات ۱۳۰۵ برای خشکانیدن باطلافاها در نظر گرفته شده بود و فقط از نقطه نظر الاهم فالاهم مصرف نمودن مبلغ فوق الذکر را برای جلو گیری از شیوع مرض وبا دولت

لازم دانسته و ماده واحده ذیلرا پیشنهاد و تصویب آزا بقید فوریت تقاضا مینماید ماده واحده - وزارت مالیه مجاز است مبلغ نود هزار تومان از محل اضافه عایدات ۱۳۰۵ برای جلوگیری و دفع مرض وبا اعم از فوق العاده اطباء اعزامی مطابق تشخیص صحبه ونهیه و اکسن از خارجه وسائر مخارج مربوطه بجلوگیری از وبا وتوسعه مؤسسه باستور طهران برای واکسن و سره سازی بختیار صحبه کل مملکتی واگذار نماید

رئیس - آقای دادگر

دادگر - موافقم

رئیس - آقای دشتی

دشتی - موافقم

رئیس - آقای عمادی

عمادی - موافقم

رئیس - مخالفی دارد .

آقا سید یعقوب - بلی بنده مخالفم

رئیس - اسمتان که اینجا نیست .

آقا سید یعقوب - خوب چه کار کنم نوشته اند .

رئیس - بفرمائید .

آقا سید یعقوب - آقایان خیلی تعجب می کنند که چرا بنده مخالفت کردم بنده مخالف نیستم . در این موقع صحبه کل مملکتی حقیقه خدمت بزرگی کرده است و خیلی هم بنده این جا شکر گذاری میکنم لیکن يك نکته است که عرض میکنم . بنده عضو کمیسیون بودجه هستم و ناچارم در يك لایحه مالی که بمجلس میآید نکته را عرض کنم و نظریاتم را بگویم تا آقای رئیس و آقایان نمایندگان و آقای وزیر معارف که تشریف دارند مستحضر شوند که دولت برای بودجه اش نمیباید بمجلس و هر وقت که يك پول نقدی میخواهد فوری می آید این جا و

یولش را میگیرد و با میشود و میبرد کمیسیون بودجه الان مدنی است که کارش را تمام کرده است التماس کرده است که آقای دولت پاشو بیا بودجه ات را بنویس و تمام کن. نمی آید. بنده ناچار شدم حالا که يك لایحه آمده است بمجلس و عنوان مالی دارد عرض کنم و مجلس را مستحضر کنم که دولت برای بودجه اش نمی آید. این لایحه مالی را بنده مخالف نیستم ولی از این جهت در تحت عنوان مخالفت خواستم عرض کنم که دولت برای بودجه اش مجلس نمی آید و می خواهد مستقل باشد و اعتبار بگیرد و برود خودش بودجه را تقسیم کند

رئیس -- آقای دادگر

دادگر -- ملاحظاتی که آقای آقا سید یعقوب کردند بجای خود صحیح است ولی جای اینکه در باره لایحه راجع بجلوگیری از ونا که با این مهلت و عظمت دارد پیش می آید این حرف زده شود نیست. اگر عملی باید بشود و جلوگیری باید نسبت به بودجه بشود موقعش در دو دوازدهم و يك دوازدهم است آن جا بفرمائید ولی این قضیه يك قضیه است که تأخیرش موجب انتشار آن است و سلامت عامه را در مملکت تهدید میکند ما باید بجای قدر دان و حق شناسی از دکتر بهرامی (احیاء السلطنه) و خدمات او (واقفاً بنده معتقد بحق شناسی که از لفظ ناشی میشود نیستیم و عملاً باید از يك نفر مباشر خدمت قدر شناسی کرد) این لایحه را که مفید بحال اهالی مملکت است تصویب کرد. در این مدت چهل پنجاه روزه ایشان آمده اند رفته اند این طرف آن طرف دریده اند بنده خودم ایشان را چندین مرتبه در این گرمای شدید تابستان دیدم که عرق می ریخته اند و کار می کرده اند و تلاش می کردند و قضیه را تعقیب می کردند که بتوانند فوری با آئروپلان و وسائل سریع سر و ووا کسن باطراف برسانند که مصرف شود تا کنون هم دولت از اعتبارات و از جیب شخص خودش يك استقراضی کرده است و قضیه هم هنوز تمام نشده است و بنظر بنده

کمیسیون بودجه و خود وزراء بیشتر علاقه مندند بگذشتن بودجه و معین شدن تکلیف آنها.

رئیس -- رأی میگیریم بفوریت ...

دهستانی -- بنده مخالفم.

عده از آقایان نمایندگان -- مذاکرات کافی است --

رئیس -- بکنفر مخالف بیشتر نیست. اجازه بفرمائید

حرف شان را بزنند.

(خطاب به دهستان) بفرمائید.

دهستانی -- اجازه که بنده بدواً خواسته بودم از نقطه نظر موافقت بود ولی متأسفانه مسئله خشکایدن باطلاقتها و صحبت نود هزار تومان را که می شنوم تعجب میکنم. از آنطرف می بینم که دولت يك میلیون و نیم پول داشته و يك مخارج معینی هم برای آن در نظر گرفته است. حالا التفات بفرمائید که حق کشی آنچه درجه است. يك موضوعی که راجع بخشکایدن باطلاقتها است و از برای زندگان يك عده مردم بدبخت شهریار که حق حیات در این مملکت دارند پیش بینی شده همین نود هزار تومان است که از محل این يك میلیون و نیم معین شده است. حالا عدلاً و انصافاً سزاوار است که این نود هزار تومان اختصاص برای ونا داشته باشد بنده راجع باین لایحه موافقم ولی نگاه کنید به بیلیید این يك میلیون و نیم که اضافه دارند چه مخارجی برایش معین کرده اند و اگر به خواهیم الا هم فی الا هم را ...

بکنفر از نمایندگان -- الا هم فلام

دهستانی -- در نظر بگیریم می بینیم باز رعایت ملت شهریار مقدم است. بنده تقاضا میکنم در صورتیکه محل هست و سال های متوالی است که مردم بدبخت شهریار مبتلا بمرض هستند از این نود هزار تومان خوب بود صرف نظر می فرمودند و از يك محل دیگری که در لایحه جدا گانه معین شده چندان ضروری هم نیست برای اینکار تخصیص بدهند حالا دیگر رسته است بوجدان آقایان

نمایندگان

رئیس -- رأی میگیریم بفوریت. آقایانیکه تصویب

میکنند قیام فرمایند

(اغلب برخاستند)

رئیس -- تصویب شد. ماده واحده قرائت میشود.

(بمضمون سابق قرائت شد)

رئیس -- آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب -- بولا خواستم توجه بدم آقای

دهستانی را که الا هم فی الا هم نیست لایحه فلام است. مسئله دیگری را که خواستم عرض کنم این است که آقای دادگر را خواستم متوجه این نکته بکنم که در مقام سؤال و جواب نظفین متذکر بشند که تصور خلاف نشود بنده برضد و خلاف این لایحه نبودم و مخالف نیستم که يك یولی خرج يك مرض میباید بشود ولی حضرت عالی همچو اظهار فرمودید که مسلماً تصور میشود که فلانی با این که ناخوشی و مرض ونا در جنوب پیدا شده بود مخالفت کرد ولی اینطور نیست بنده اولاً تشکر کردم از اقدام صحیح که حقیقه متوجه شده اند و جلو گیری کرده اند از این مرض در صفحات جنوب ولی نظر بنده این بود که بدولت تذکری راجع به بودجه شان بدم و الا حمل بر چیز دیگری بفرمائید. بنده چون برخلاف واقع تعبیر شده بود این عرض را کردم اگر چه حق داشتم مطابق نظامنامه توضیح بدم ولی برای اینکسه وقت مجلس تلف نشود بعنوان مخالفت این عرض را کردم

رئیس -- آقای دادگر

دادگر -- بنده حرف آقای آقا سید یعقوب را سوء

زجه نکردم فقط عرض کردم که تذکر غیر موردی بوده است.

رئیس -- آقای دشتی

دشتی -- موافقم

رئیس -- آقای شریعت زاده
 شریعت زاده -- موافقم
 رئیس -- آقای حق نویس
 حق نویس -- بنده هم موافقم
 رئیس -- آقای امیری
 امیری -- موافقم
 رئیس -- آقای عمادی
 عمادی -- موافقم
 رئیس -- آقای کارزونی
 کارزونی -- موافقم
 رئیس -- آقای شیروانی
 شیروانی -- بنده مخالفم
 رئیس -- بفرمائید

شیروانی -- عرض کنم موضوعی را که آقای دهستان تذکر دادند تصور میکنم که درست است منتهی شاید نتوانستند مطلب را درست بیان کنند در این لایحه پیشنهاد شده است که نود هزار تومان از اضافه عایدات یک میلیون و نیم که در آن لایحه دولت اختصاص داده شده بود برای خشکانیدن (طلاقها) (و در کمیسیون بودجه هم تصویب شده است و شاید خبرش در تحت تنظیم یاد در ضمن تقدیم باشد) بمصرف جلوگیری از وی برسانند تذکری که بنده میخواستم بدهم این است که موضوع وی که در سرحدات پیدا شده است البته مسئله مهمی است و باید یک پولی از محل کلیه وجوه مملکتی و از متن بودجه مملکتی یا از نقد وجود بر داشته شود و جلوگیری شود و موضوع مالاریا عجتاً در این مملکت یک ویای دائمی شده است و در سراسر مملکت وجود دارد در شهریار تنها هم نیست بنده سابق بر این هر کس را که میدیدم مبتلا به مالاریا است (چون تجربه کرده بودم) می گفتم که یک مسافرتی باصفهان بکن و هوای آنجا طوری است که بواسطه نبودن بشه و آهای را که اعتدال هوا معالجه میشود

و بالاخره چون خود بنده این امتحان را کرده بودم دیگران هم این پیشنهاد بنده را قبول میکردند و میدیدیم که عملی هم میشود ولی امسال که بنده رفتم باصفهان در محترم ترین خانواده ها در خانواده هائی که طبیب مخصوص دارند در خانواده هائی که تمام جزئیات حفظ لاصحه را رعایت می کنند بکنفر وجود نداشت مگر اینکه مالاریا داشته باشد. سراسر اصفهان را مالاریا گرفته است عرض کنم که لنگان اصفهان ده اغلب آقایان میدانند آنجا تراش کاری است و غالباً آب را که دارد قریب صد هزار نفوس دارد تمام آنها مالاریا دارند مسئله شهریار تنها هم نیست مالاریا الان دارد مثل سیل در این مملکت آدم می کشد. نود هزار تومان از اضافه عایدات مملکت تخصیص داده شده بود که شروع نمایند جلوگیری این مرض آنها نه تنها برای شهریار و در لایحه هم شهریار ذکر نشده بود. و ما مخصوصاً تذکر دادیم که متناسب با وضعیت مملکت در سایر نقاط هم خرج شود. این نود هزار تومان را حالا می خواهند باین مصرف فوری برسانند باز قضیه جلوگیری از مالاریا یک موضوعی میشود که دهن میشود در مجلس و کمیسیون. بنده مخصوصاً این را تذکر میدهم و پیشنهاد میکنم که این نود هزار تومان از متن بودجه مملکتی بمصرف برسد و آن نود هزار تومان اعتبار خشکانیدن باطلاقها بمصرف خودش برسد.

رئیس کل صحیه -- بنده از روز اول تصدی امور صحیه مملکت یکی از چیز هائی را که فوق العاده طرف توجه و اهمیت قرار میدادم موضوع مالاریا بوده است و یکی از مواد مهم بنده مبارزه با مالاریا بوده است. چنانچه تحقیقات عمیق کردم و غالب از نقاط این مملکت خودم رفتم و مشاهدات محلی کردم وضعیت را دیدم مالاریا در تمام این مملکت حکمفرما است. در تمام سواحل بحر خزر در تمام جنوب در شهر طهران تمام مزاجها مالاریائی و مستعد گرفتن غالب امراض هستند. ولی متأسفانه کلرا مافوق آن است

اگر مالاریا خیلی صدمه باین مملکت زده و میزند بنده کاملاً تصدیق دارم و بنده شب و روز کوشیدم متخصص از نقاط مخصوص در نظر گرفتم که استخدام شوند و بدنیا مراجعه کرده زحمت کشیدم که جلوی این مرض مهلک گرفته شود و بالاخره در نتیجه زحمت بنده و توجه نمایندگان محترم بود که لایحه نود هزار تومان از طرف دولت فرستاده شد بمجلس ولی موضوع کلرا غیر از اینها است کلرا اگر جلوگیری نشود غارت میکنند مملکت را و هیچ نمیشود انتظارش را کشید که چه می کنند و چه معامله با ما خواهد کرد. زیرا اگر بتواریخ گذشته مراجعه فرمائید دو سه مرتبه در زمان زندگانی خود ماها کلرا آمده است و میلیونها نفوس مملکت تلف کرده است. در آن روزی که کلرا در هندوستان بروز کرد و ما فهمیدیم جلوگیری کردیم و متوجه سرحدات آن شدیم بالاخره رسیدیم به بمبئی و از بمبئی آمد بطرف سرحدات مملکت ما و آن موقع هم تصادف کرد با تعطیل مجلس و بودجه قلیل صحیه هم البته اقتضای نمی کرد بآن مصرف برسانند. لایحه چهل هزار تومان اعتباری هم که از مجلس برای فرستادن اطباء بولایت گذشته بود بالغ بر بیست و پنج هزار تومان از آن محل بالاچاره قرض کردیم و بمصرف کلرا رساندیم و بعد اطبائی را هم تعهد کردیم و از این محل بولایت فرستادیم تقریباً چهل پنجاه نفر و باز اگر آخر ماه بشود و ما یک محلی نداشته باشیم آن تعهداتی را که کرده ایم عمل کنیم آنها نمی توانند کار کنند در هر حال بنده بهیئت دولت فشار آوردم و هیئت دولت هم در موقعی که مجلس شورای ملی تعطیل بود از اعتبار شخصی خودشان یا از بانک پهلوی پولی استقراض کرده و باز یک کمکی به صحیه کردند و این پولها یک مقداری به مصرف خرید واکسن رسیده است که به اروپا فرستاده شده و یک مقداری مخارج طیاره و اتومبیل شده است و شاید یک مقدار قلبلی هم فوق العاده اطبائی بوده است که از هیچ چیز

مضایقه نکرده اند و در قلب الاسد آهستن در سواحل خلیج فارس در آن گرمای شدید جلوی کلرا را میگیرفته اند حالا این فوق العاده بهر عنوان بوده است بنده به اسبیمه جان بوده است با چیز دیگر در هر حال یک فوق العاده به اظهار شده است و حالا دیگر ما محلی نداریم در صورتیکه صحیه مجبور است از برای اینکه کلرا کانون برای خودش نسزد و از برای اینکه مبادا کاهگامی یک روزانی بدهد که در سال آتی مملکت را دچار محضره بکند چنانچه در سایر جاه است صحیه بتبادل نظر اعطاء کمیسیون دفاع صحی که از جمله عامه طب تشکیل شده است و همه روزه تشکیل است میخواهد تلفیح اجباری را شروع کند و این تلفیح اجباری در سواحل خلیج فارس باید بشود و همچنین در جاهائی که آلوده است یعنی آلوده بوده است و بخدمت لیه فعلاً رو به خاموشی رفته است در خوزستان که هیچ نیست و در اطراف شوشتر و ده بید جدیداً طلوع کرده است آنجا را هم طبیب فوراً اطرافش را گرفته اند و تلفیح اجباری کرده اند و خفه اش کردند و در اطراف دزفول رفت یک روزانی بدهد آنرا هم رفع کردند در هر حال در سواحل خلیج فارس و جنوب بالاخره تلفیح اجباری باید دوام پیدا کند در تمام نقاط آلوده و نقاطیکه مجاور با راههای مهم خلیج فارس است نه تنها در سرحد جنوب بلکه در سرحد شرق هم باید همینطور شود زیرا اطلاع داریم در اسکندر آباد هند کلرا سخت شایع است و اسکندر آباد واقع است در سر راه خط آهنی که به دزداب میآید البته دزداب هم مورد تهدید است و چند روز است که دستور داده شده است معاینه طبی میکنند و مقدار زیادی هم واکسن فرستاده شده است و همچنین در سرحدات غرب که بمناسبت مجاورت با بصره باید جلوگیری کامل بشود. البته جلوگیری از مالاریا هم واجب است و بنده استدعا میکنم از دولت که با توجهات مجلس شورای ملی یک توجهی بکنند و یک فکر اساسی بفرمایند برای جلوگیری

از مالاریا باید این بطلاقها بخشد که این مرض دارد نژاد ایران را منقرض میکند البته باید توجه عاجلی کرد ولی از نقطه نظر الاهم فالاهم جلو گیری از کلرا لازم است بنده تنها بجلو گیری از مالاریا هم قانع نمیشوم بلکه این مملکت از نقطه نظر صحی احتیاجات دیگر هم دارد.

رئیس -- آقای دهستان

دهستان -- ارا آقایان استدعا می کنم که اگر موافقت نمیرمایند لا قدر بعراض بنده يك تفقدی بفرمایند. يك لایحه از طرف دولت بمقام مجلس تقدیم شده بود برای مصارف يك میلیون و نیم اضافه بودجه ۱۳۰۵. از روی انصاف و مروت میخواهیم به بینیم کدام قلمی را امروز برداریم و برای جلو گیری از این مرض در جنوب ایران حدث شده است مصرف کنیم ؟ اگر انصافاً دیدیم چیزهای دیگر ضروری است البته بنده با کمال خوشوقتی با این لایحه موافقت میکنم برای اینکه بنده دشمن جان جنوبها که نیم جنوبی هم با شمالی بنظر بنده هیچ فرقی ندارد ...

کازرونی -- چرا

دهستان -- اگر قسم خورده ام وجدان دارم میگویم هیچ فرق ندارد. بنده این مسئله را از نقطه نظر این عرض میکنم که ساها است اهالی شهریار (این جا هم اختصاص به شهریار نمیدهم) اهالی طهران شکایت بمقام محترم مجلس کرده اند و بالاخره دولت موافقت کرده است و این نود هزار تومان را اختصاص باین کار دادند حالا میخواهم از روی انصاف و عدالت و مروت (تمام مردم هم بشنوند) سؤال کنم به بینید اگر سایر مخارج از خرج خشکانیدن باطلاقها مقدم است بنده هم موافق میشوم و عرضی ندارم ولی اگر این کار مقدم است آقایان لطف بفرمایند و این مبلغ را برای این مصرف بگذارند که بیش از این اهالی شهریار بد بخت یا طهران یا مازندران دچار مرض مالاریا نشوند و همه

ساله تلفات ندهند و تفقدی به آنها بشود شما وکیل همه جا هستید وکیل طهران با مازندران نیستید بنده هم همینطور. میخواهیم مخارجی را که دولت برای يك میلیون و نیم معین کرده ملاحظه کنیم. صد هزار تومان برای کمک به کارخانه نساجی اصفهان برای جبران کسر عایدات سجل احوال در سنه ۱۳۰۴ و ۱۳۰۵ صد هزار تومان برای مخارج ساختمان و تعمیر وزارت دربار صدوسی و پنجاه هزار تومان. برای مخارج مقدمان تأسیس مدارس مطابق قانون ۲۰ دی ۱۳۰۴ و لایحه قانون تعلیمات ابتدائی عمومی مورخه ۱۱ دی ۱۳۰۵ شصت هزار تومان برای مخارج غیر جاری اداره صحیه کل مملکتی چهل هزار تومان برای خرید يك باب عمارت با اثاثیه که به دولت افغانستان جهت سفارتخانه آن دولت اهدا شود سی و دو هزار تومان، در این جا صحبت جان است ؟ ! قیمت چراغهای دریای بحر خزر دوازده هزار تومان، این کار در چهار روز دیگر هم ممکن است برای مخارج ابتدائی و غیر جاری مربوط به تلگراف بی سیم چهل و هشت هزار و دوست تومان برای ساختمان مجلس بطور جدید در طهران و ایالات و ولایات دوست هزار تومان، انصاف بدهید چهار روز دیگر بسازید مردم دارند میمیرند نود هزار تومان را از این محل بردارید. برای بنای عمارت جهه وزارت عدایه در طهران صد هزار تومان تبریک باید گفت، این عدلیه است ؟ ! ...

آقا سید یعقوب -- این جا دیگر با آقای شیروان مخالفت می کنید.

شیروانی -- افتخار میکنم.

دهستان -- برای ساختمان (نمیدانم این زبان کجا است ؟) و خرید زمین و ساختن يك باب مدرسه متوسطه علی الحساب صد و چهل هزار تومان ...

کازرونی -- کی اینها را تصویب میکند ؟

دهستان -- همان کسی که نود هزار تومان را تصویب

میکند. آقا جان من امروز دعوا و نزاعی با کسی ندارم این لایحه را قلم به قلم برای آقایان قرائت میکنم هر طوری که اجازه بدهید همانطور میشود، شهرتاری معلوم نیست که موکل بنده تنها باشد. خیر من می گویم محل های دیگر داریم که اگر آب را دست بزنیم طوری نمی شود. برای ساختن سد و مجرد در فارس و و حفر آنها مربوطه هفتاد هزار تومان، برای قنوت قزوین لابد يك چیز ضروری بود و رأی دادیم. برای تعمیر و ساختمان ضروری ترین راهها مطابق نظریه وزارت فوائد عامه صد و هفتاد و هشت هزار تومان، از این محل بدهید آنرا دوروز در نوبت بدهید آمد که نمیرد، برای تشویق صنعت قالی بیست و پنجاه هزار تومان ... بکنفر از نمایندگان -- این قلم در کمیسیون رد شده است.

دهستان -- خیلی خوب برای رفع مالاریا بواسطه خشکانیدن مردابها و سایر وسائل نود هزار تومان ... آقا سید یعقوب -- باید از این محل داد (خنده نمایندگان)

دهستان -- بدهید جنابعالی اگر میخندید بنده گریه میکنم و خیلی هم متأسفم. عرض کنم برای تهیه مصالح و لوازم کارخانه مدرسه صنعتی ده هزار تومان برای جبران کسر عایدی بلدیة طهران صد و بیست و پنجاه هزار تومان. برای دار التجزیه های وزارت معارف بیست و دو هزار تومان، تعمیر ابنیه حکومتی در ولایات سی و سه هزار تومان. حالا انصاف بدهید، این اقلامی را که بنده خواندم ملاحظه کنید که غیر ضروری تر از این اعتبار رفع مالاریا نبود و باید این نود هزار تومان را داد ؟ خود دانید و وجدان خودتان بنده عرضی ندارم.

رئیس -- آقای دادگر

دادگر -- عرض کنم بنظر بنده این جور فکرهارا خیلی زود باید کرد، مالاریا البته يك مرض خطرناك

و مهمی است ولی کلرا سریع السیر است و مثل صاعقه انسان را از بین میبرد ولی مالاریا يك مسئله بطئی الاثر است. این موضوع را در نظر بگیرید که اگر انسان واقع شود بین دو امری یکی سریع الاثر و دیگری بطئی الاثر حق آنست آنکه سریع است اول از بین بر دارد فرمایشات آقا کاملاً صحیح است مسئله مالاریا هم يك مسئله است که باید توجه مجلس شورای ملی باین معطوف باشد خود بنده حساس میکنم که بسیاری از اشخاص که گله مندی از بعضی میکنند که چرا کار نمیکند من می بینم آنها اینکه کار نمی کنند مقصرتیستند علت بواسطه همین مرض مالاریا است که آنها را از کار باز داشته است. ولی در این قضیه بخصوص مسئله وبا بنظر بنده هر چیزی و هر بولی را میتوان مقده داشت و خود آقای دکتر بهرامی هم در مسئله مالاریا متوجه اند و سعی هستند برای خشکانیدن بطلاقها و جلب متخصص و این يك مدتی زمان لازم دارد و آن زمان را که در نظر بگیریم البته مجلس را هم در نظر میگیرند بعقیده بنده حالا این قضیه را نباید معطل و معوق کرد.

رئیس -- آقای عمادی موافقت ؟

عمادی -- موافقم

رئیس -- آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب -- موافقم

رئیس -- آقای تقی زاده

تقی زاده -- بنده عقیده دارم که يك چیزی در مباحثاتی که می شود و هم در این پیشنهادهای که شده است برخلاف ترتیب است. و آن مسئله چنانچه خود بنده چندین بار مذاکره کرده ام این است که حقوق مجلس در باب مالیه مملکت بتدریج منتقل می شود به کمیسیون بودجه. بنده بکلی عقیده ام این است که مجلس در این باب باید مبارزه کند و این حق را کاملاً بدست بیاورد.

الان دوات يك لایحه پیشنهاد کرده و در ضمن اشاره میکند به يك چیزی که آرا بر دارند و این مسئله را سر جایش بگذارند که ایداً به مجلس نیامده است و مجلس تصویب نکرده است و مجلس در باب همین انتقال محل یکساعت مذاکره میکند و اقلام را میخوانند در صورتی که مجلس من حیث انه مجلس از اقلام این لایحه اطلاع ندارد مثل اینکه چندی قبل دوات يك لایحه به مجلس شورای ملی پیشنهاد کرده و حالا میگوید آن محلی را که برای چیز دیگر معین کرده بودم برای این کار میخواهم صرف کنم در صورتیکه اینطور نیست و نباید این مصرف از يك محل بخصوص باشد بلکه باید از اصل يك میلیون و نیم تصویب شود و الا مثل این است که يك چیز مسلم قانونی را میخواهد تغییر دهد و میگوید يك چیزی را که شما رأی داده اید میخواهیم بر دایره و فلان چیز را جایش بگذاریم. این هیچ معنی ندارد چونکه مجلس هیچوقت تصویب نکرده است و آن لایحه ایداً به مجلس شورای ملی نیامده است و ما خومان کم کم داریم تصدیق میکنیم که آنچه در کمیسیون بودجه تصدیق شده است مثل قانون است.

رئیس -- آقای دشتی

دشتی -- بنده خیلی تعجب میکنم از انتقادی که آقای تقی زاده فرمودند. يك لایحه دولت به مجلس آورده است این لایحه رفته به کمیسیون بودجه و به تصویب رسیده یعنی در حقیقت نصف کارش شده است، کمیسیون بودجه برای چیست؟ برای تنقیح لوایحی است که به مجلس می آید و در حقیقت این يك کار مقدماتی است برای لوایحی که به مجلس می آید که بعد از تصویب در کمیسیون بودجه بمجلس بیاید. حالا دولت میخواهد که نود هزار تومان به صحیه بدهد برای جلوگیری از وبا مجلس را از کجا معین میکند؟ مجلس را از آن يك میلیون و نیم و این که نوشته است از محل خشکانیدن باطلاق ها یعنی آن ماده که در آنجا نوشته شده است من

حذف میکنم و پس میگیرم. بنده تصور میکنم که هیچ اشکال قانونی نداشته باشد. دولت میخواهد يك مقداری یعنی نود هزار تومان تخصیص بدهد برای جلوگیری از وبا البته باید مجلس را معین کند، مجلس را از يك میلیون و نیم اضافه معین کرده، محل يك میلیون و نیم چندین قلم بوده باید معین کند که کدام يك از آنها است، چون این لایحه به تصویب کمیسیون بودجه رسیده باید معلوم کند که از فلان محل است و الا برخلاف اصول پارلمانی است و بنده تصور میکنم اگر دولت بر خلاف این کرده بود آنوقت برخلاف اصول پارلمان بود و الا این ترتیب کاملاً مطابق اصول پارلمان است مسئله دیگری که باید این جا گفته شود این است که این لایحه که بتصویب کمیسیون بودجه رسیده است از این جهت بمجلس نیامده است که وزارت مالیه تردید کرد که عین این مبلغ در خزانه موجود باشد و از این جهت ما نمیتوانیم بگوئیم این قلم حذف شود و از قلم های دیگر صرف این کار بکنند برای اینکه شاید آن اقلام دیگری که در آنجا هست دولت بیاید و بگوید مسکوت بگذارید حالا میگوید که چون مخارج خشکانیدن باطلاق ها و جلوگیری از مالاریا لازم بوده و باید خرج شود ولی جلوگیری از وبا لازم تر است این نود هزار تومان را صرف اینکار لازم بکنید پس بنا بر این تعمیر وزارت دربار مثلاً اگر در لایحه قید شده است معلوم نیست که حتماً این مبلغ فوراً خرج می شود و آنچه که از وزارت مالیه اطلاع رسیده از این مبلغ شاید ششصد هفتصد هزار تومان بیشتر موجود نباشد پس باید این مبلغ صرف يك کار های مهمی بشود از قبیل جلوگیری از وبا و مرض مالاریا و حالا ملاحظه کنید که جلوگیری از کلرا را اگر در مقابل خشکانیدن چمن کال آباد بگذاریم به تصدیق خود آقای دهستان و تمام آقایان مخالفین بطور حتم جلوگیری از مرض کلرا واجب تر است.

دهستانی -- از دوست هزار تومان مدرسه چطور؟ دشتی -- آنکه هنوز تصویب نشده است. در این لایحه مثلاً صد هزار تومان برای کمک به کارخانه صنعتی اصفهان تخصیص داده شده یا شصت هزار تومان برای مصارف تعلیمات اجباری و همچنین بعضی از اقلام دیگر این لایحه که يك چیزهایی است که در مجلس تصویب شده و دوات مجلس را در آن لایحه يك میلیون و نیم معین کرده است. اینها را که دیگر نمیتوانیم زبرش بزنیم.

بعضی از نمایندگان -- مذاکرات کافی است.

رئیس -- مذاکرات کافی است؟

حقوقیس -- بنده مخالفم.

رئیس -- بفرمائید.

حقوقیس -- بنده « اصل قضیه موافق هستم ولی این موضوع بنظر بنده نباید حل شود این وضع مذاکره که شد قضیه را حل نکرد قضیه خیلی مهم و در درجه اول ضرورت است و وقتی حل نشد بنده میترسم نتیجه مطاوبه را ندهد. بنا بر این لازم است بیشتر حرف زده شود که موضوع بیشتر حل شود که نتیجه مطلوبه گرفته شود.

رئیس -- آقایانیکه کفایف مذاکرات را تصویب میکنند قیام فرمایند.

(اغلب قیام نمودند)

رئیس -- اکثریت است. پیشنهاد آقای فیروز آبادی

(مضمون ذیل قرائت شد)

پیشنهاد میکنم که چهار هزار تومان از این نود هزار تومان را تخصیص به صحیه برای جلوگیری از مرض وبا بدهند.

رئیس -- آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی -- بنده اولاً خیلی میخواهم تشکر کنم از رئیس صحیه که الحق در صدد جلوگیری از این امورات برآمده اند و امیدوارم که باز هم موفق بشوند.

ولی در ضمن اینرا خواستم عرض کنم که اسباب وحشت مردم نشود که این وبا چندان مثل آن وباهای سال های سابق نیست در جراید هم میخوانیم که در فلان شهر يك نفر یا دو نفر یا در فلان شهر سه نفر یا پنج نفر مبتلا بوده اند این را اول عرض میکنم که رفع وحشت از مردم شود آن وبای سخت نیست وضعیف است و الحمدالله موقع زمستان هم نزدیک شده و انشاءالله موقوف خواهد شد. این را مقدمه عرض کردم بجهت رفع وحشت مردم. و حالا عرض میکنم چون موقع گذشته و نزدیک زمستان شده و مخارج هم زید داریم از قبیل مخارج خشکانیدن باطلاقها برای جلوگیری از مرض نوبه که آنهم خیلی لازم است ولی این مهم است به این ملاحظه بنده پیشنهاد کرده که چهل هزار تومان تخصیص داده شود برای جلوگیری از مرض وبا که به وضعیت بودجه مهم موافق است و هم برای سایر مخارج لازم محل هقی است و چون زمستان هم نزدیک است انشاء الله بهمین مبلغ رفع مرض میشود هم سایر مخارج را که در نظر داریم موقوف نمی شود. به این نظر بود که بنده این پیشنهاد را کردم و امیدوارم که آقای رئیس صحیه هم موافقت بفرمایند

رئیس کل صحیه -- زهی سعادت و افتخار از برای يك مستخدم دولت که در مجلس شورای ملی از او اظهار قدر دانی میکنند بنده خیلی متشکرم و نهایت افتخار را دارم ولی از قضا آقای فیروز آبادی در ضمن تشویقانی که فرمودند اضافه فرمودند که این وبا يك وبای خیلی خفنی بوده است و اهمیت ندارد چهل هزار تومان هم بیشتر لازم نیست، اینطور نیست وبا وبای آسیائی است و مستقیماً از مرکز وبا از بمبئی و هندوستان آمده است در قلب الاسد تابستان و هوای گرم سواحل خلیج فارس بنده ادعا میکنم که اگر زحمت و خدمات کارکنان صحیه مملکتی نبود الان در طهران در مشهد در تبریز در رشت همه جا قتل عام میکرد و از برای اینگونه مواقع سخت نباید هیچوقت

فکر چهل هزار تومان و نود هزار تومان چهار صد هزار تومان را کرد مملکت نفوس میخواهد نوع بشر بیش از اینها قیمت دارد خوب است اجازه فرمائید این لایحه زودتر بگذرد که صحیه تکلیف خودش را بداند طیب باید بفرستند. استدعا میکنم پیشنهادها را يك قدری کمتر فرمائید بلکه زودتر ما بتوانیم اقدام والا کلاً از آن کلاً های شدید خیلی سختی است که اگر جلوش گرفته نمیشد امروز در شهر طهران قتل عام کرده بود.

رئیس - آقایانیکه این پیشنهاد را ...

فیروز آبادی - پس میگیرم.

رئیس - این را باید عرض کنم که در روز قبل آقای وزیر مالیه شرحی نوشته بودند و خواهش کرده بودند لوابجی که راجع بیک میلیون و نیم اضافات است عجالتاً در مجلس مطرح نشود. گویا کسر بودجه دارند و میخواهند این لوابج را اصلاح کنند و در نان لایحه ترتیب دهند و پیشنهادهای که شده است با آن خواهشی که از طرف دولت شده است منافات دارد.

(در فقره پیشنهاد از طرف آقایان دهستانی و تقی زاده بمضمون ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم که نود هزار تومان از يك میلیون و نیم اضافه عایدات داده شود.

بدالله دهستانی -

پیشنهاد میکنم بجای قلم از محل خشکانیدن باطلاقها نوشته شود از محل اضافه عایدات سال ۱۳۰۵.

حسن تقی زاده

شیروانی - ماده همینطور است.

رئیس - آقای دهستانی

دهستانی - چون پیشنهاد آقای تقی زاده تقریباً مقصود بنده را تأمین میکند بنده با پیشنهاد ایشان موافقت میکنم

رئیس - آقای تقی زاده

تقی زاده - بنده توضیح مفصلي ندارم همان است

که عرض کردم. چون مسئله باطلاقها در مجلس رأی داده نشده است بعقبده بنده صحیح نمیشود که در مجلس يك قانونی بگذرد و در آن قانون نوشته شود که این عوض فلان چیزی است که هیچوقت رای نداده ایم و آنچه در باب کمیسیون بودجه فرمودند بنده تصدیق می کنم ولی رابزه های کمیسیون بودجه باید بمجلس بیاید. مقصود بنده این است که ما همیشه باید متوجه این نکته باشیم که تا چیزی از مجلس نگذرد قانونیت ندارد. تصویب کمیسیون از اعمال مقدمانی است بنده يك میلیون و نیم را هم در پیشنهادم نوشتم و چون این مبلغ را میخواهند از اضافه عایدات سال گذشته بدهند با آن خواهش آقای وزیر مالیه هم منافاتی ندارد.

رئیس کل صحیه - بنده تصور میکنم ماده پیشنهادی تقریباً عین همین فرمایشات آقای تقی زاده است ممکن است بفرمائید يك مرتبه دیگر قرائت شود (ماده واحده مجدداً قرائت شد)

تقی زاده - چون در متن ماده مسطور نیست و در مقدمه بود بنده مسترد میدارم

دهستانی - پس مقدمه چه چیز است ؟

آقا سید یعقوب - آن مقدمه است جزو ماده نیست دهستانی - پس مقدمه اساس ندارد.

رئیس - پس میگیرید ؟

دهستانی - بل پس میگیرم.

رئیس - يك پیشنهاد دیگر هم داده اید.

دهستانی - آرا هم پس میگیرم.

رئیس - رأی گرفته میشود ماده واحده با اوراق آقایان موافقین اوراق سفید میدهند.

(اخذ آراء بعمل آمده ۵۷ ورقه سفید تعداد شد)

رئیس - عده حاضر ۷۲ با ۵۷ رأی تصویب شد

(اسامی رأی دهندگان)

آقایان: جلائی - محمد آخوند لیس حقنویس - ملک

ارج پور تیمور - زوار - اسفندیاری - معتضد استرآبادی - شریعت زاده - عصر انقلاب - حیدری محمد تقیخان اسعد - معظمی - دکتر رفیع امین بالیزی - اعظمی - ملک آرائی - تقی زاده - فرهنگند طاهری - نجومی - کی استوان - امیر تیمور کلالی - افخمی - دیوان بیگی - بنی سلیمان - دکتر مصدق - دادگر - سلطان محمد خان عامری - دکتر لقمان - فهیمی آقا سید کاظم زردی - ابراهیمی - دشتی - شیروانی نوبخت - عمادی - بهبهان - امیر حسینخان ایلیخان میرزا حسن آیه الله زاده - بدر - ملک مدنی - محمود رضا - آقا سید یعقوب - میرزا حسن خان ونوق - نگهبان - ثقة الاسلام روحردی - خوئی - اسکندرخان مقدم - امام جمعه اهر - لبقوانی - فومنی - طباطبائی دیبا - موقر - دولتشاهی - میرزا عبدالله خن رشوق مرتضی قلیخان بیات .

رئیس - خبر کمیسیون بودجه راجع باسخدام دوتفر

برای مدرسه حقوق و بکنفر برای مدرسه صنعتی مطرح

ست. مذاکرات راجع بکلیات است آقای فیروز آبادی

در کلیات مخالفت کنید ؟

فیروز آبادی - بنده در کلیات يك عرضی دارم و آن

این است که البته آقایان مسبقاً ساطعات ما

استخدام خارجی میکنیم و از خارجه همه ساله يك

مستشار هائی میآوریم اما متأسفانه غالباً بواسطه بیعلاقه

گی با بی فرصتی دولت های وقت یا بجهت دیگر که

نمیدانم هیچ قسم استفاده غالباً از آنها نمیشود اینها را

میآوریم با بیست هزار تومان ، سی هزار تومان

صد هزار تومان و کرایه منزل و خرج سفر و غیر ذلك

هم میدهیم و هیچ قسم استفاده از آنها نمیشود. مثلاً

در مالیه يك مسیو بئرو نمیدانم چه بود آوردندو چند

مدت هم آنجا بود میخواستیم به بیم استفاده که از وجود

او کردند چه بود ؟ از آنطرف دو سال است مستشار

و مستخدم بجهت ذوب آهن آورده ایم از او چه فایده

بردم ؟ همین طور مستشار فلاحی آوردم . کدام يك شاهی را از وجود این آدم فایده بردیم ؟ مستشار عدلیه آوردیم مسیو زرنی مدت ها اینجا بود فایده که ما از وجود او بردیم چیست ؟ اگر غرض از این مستشار و مستخدم آوردن این است که ما رای بدهیم و يك عده را استخدام کنیم و يك وجوه گزافی که زیاده از طاقت ما است بآنها بدهیم و فایده هم نسبریم خوب است يكی از استخدام متخصص خارجی صرف نظر کنیم . اما اگر دولت بخواهد استخدامها اهمیت میدهد و مستخدمینی را که میآورد از وجود آنها میتواند استفاده کند و ثلث حالی میکند که من فلان مستخدم ذوب آهن یا فلاحی یا مالیه یا عدلیه که آورده ام فلان استفاده را در مقابل حقوقی که بدو داده کردم اگر این طریق بشود نمر دارد و اگر این طریق نشود و مثل گذشته ها بشود بنده عقیده ام این است که هیچ مستشار مستخدم از خارجه نیآوریم غرضم از این عرض این است که ما مستشار که از خارجه میآوریم دولت بوجود آنها اهمیت بدهد و در مقابل وجوهی که بآنها میدهد استفاده ببرد نه اینکه يك مستشار و مستخدم که میآوریم يك پولهای بآنها بدهیم اتومبیل و سایر مخارج هم که هست دست آخر هم پولش را بگیرد برود. غالباً هم ملت ملتفت نشود که این جور مستشار در مملکتش آمده. باین نظرهایی که عرض کردم بنده با این قبیل مستشار و مستخدم گرفتن ها مخالفم.

شیروانی مخبر کمیسیون بودجه - فرضی را که نماینده محترم فرمودند و بر روی فرض خودشان مخالفت کردند شاید در يك قسمت بنده هم با ایشان هم عقیده باشم یعنی شرحی را که فرمودند تمام در اطراف مستشار بود. البته همانطور که فرمودند بعضی از مستخدمین را آنطوری که باید استفاده از وجودشان کرده بانبسب نکرده ایم و البته باید در موقع استخدام مستشار و مستخدم خارجی دقتهایی بشود که از روی يك اصول و ترتیب صحیحی استخدام شوند که

آن استفاده را که ما میخواهیم از وجودشان بکنیم. رویهمرفته تا بحال این رعایت شده است و يك استفاده هائی هم کرده ایم و امیدوارم در آتی هم بکنیم ولی موضوع این لایحه نه مستشار است نه مستخدم. آن چیزی است که مخصوصاً آقا مایل هستند و آن معلم است. معلم ما میخواهیم استخدام کنیم که در نتیجه گرفتن يك تعلیماتی از مستشار نیازی شویم. دو نفر معلم استخدام میکنیم برای مدرسه صنعتی مدرسه صنعتی هم تصدیق میفرمائید نه اداره است و نه آن ترتیبی که آقا میفرمایند که استفاده ازش میشود در آنجا هست.

مدرسه صنعتی بگانه مدرسه است در این مملکت که اگر ما بتوانیم استفاده کنیم اول باید از این مؤسسه استفاده کنیم و این را خود آقا همیشه میفرمودند که برای کار های اقتصادی و صنعت معلم باید بیاوریم ولی از آنجائی که مایل هستید در تمام لوائح مخالفت فرموده باشید با این لایحه هم که اتفاقاً مطابق سلیقه و ذوق خودتان است مخالفت میفرمائید. معلم برای مدرسه حقوق می آوریم که از وجود مستشار برای فلان وزارتخانه نیازی شویم و برای مدرسه صنعتی میآوریم که از وجود متخصص ذوب آهن یا متخصص فلان کار نیازی شویم و بنده معتقدم که باید تماماً در این قبیل لوائح موافقت کنیم که در آتی از آوردن مستشار نیازی بشویم. بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - مذاکرات در کلیات کافی است ؟
(گفته شد کافی است)

رئیس - رأی گرفته میشود بشور در مواد آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند

(اغلب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده اول

(بشرح آتی قرائت شد)

ماده اول - وزارت معارف مجاز است بگنفر معلم برای تدریس مهندس ماشین آلات ...

(وزیر معارف - مهندسی است. اصلاح کنید)
و ریاضیات عالیسه مدرسه صنعتی و بگنفر استاد کار برای معاونت معلم آهنگری مدرسه صنعتی و دو نفر معلم از فرانسه برای مدرسه حقوق و سیاسی که نخصص آنها را دولتهای متبوعه آنها تصدیق کرده باشد از بازدهم شهریور ۱۳۰۶ برای مدت دو سال و نه ماه و نیم استخدام کند.

رئیس - آقای معتضد استرآبادی

معتضد استرآبادی - بنده در آن دو نفر اول مخالفت ندارم یعنی آن بگنفر معلم و بگنفر استاد کار برای مدرسه صنعتی را کاملاً موافقم ولی نسبت بآن دو نفر برای تدریس حقوق بنده تصور میکنم آقایان تصدیق میکنند مادامی که ما قدرت داشته باشیم از افراد داخلی استفاده کنیم حتی الامکان از خارج بیاوریم بهتر است در موضوع حقوق بنده تصور میکنم که کلمه دکتر البته بیک کسی اطلاق میشود که نخصص کامل در يك فن داشته باشد و ما خودمان معلم حقوق که در تحت عنوان کلمه دکتر مخصوصاً بنام عالم معرفی شده باشد در داخله داریم. آقای دکتر مصدق که لفظ دکتر در جلو اسمشان است البته همه میدانیم دکتر در طب نیستند. دکتر حقوقند. بنا بر این بنده معتقدم مادامی که از وجود آقای دکتر مصدق وامثال ایشان ممکن است استفاده کنیم نباید معلم از خارجه بیاوریم چون اقلانیک میلیون بلکه متجاوز خرج بگنفر دکتر مصدق شده است تا دکتر در حقوق شده است البته باید از وجود ایشان استفاده کرد.

مخبر - حسن ظن آقای راجع بمتخصصین داخلی باید تقدیس کرد ولی این را آقا باید بدانند که مجتهد يك علم غیر از معلم است. البته ایشان بگنفر دکتر حقوق هستند و ما استفادات بزرگ میتوانیم از وجودشان بکنیم کما اینکه الان استفاده میکنیم از وجود ایشان. شاید باز هم در آتی مملکت و وزارتخانه هایش وجودشان استفاده

کنند. وجود امثال ایشان هم البته آقا تصدیق میفرمایند در مملکت خیلی لازم است ولی معلم اساساً غیر از متخصص در يك علم است. اشخاصی که باید تدریس کنند در مدارس مخصوصاً باید متخصص در علم معانی آن فن باشند این است که فعلاً ما مجبوریم معلم از اروپا بیاوریم زیرا در مملکت خودمان یا نداریم یا اگر داریم خیلی کم است. جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - کافی است ؟

(گفتند بلی)

رئیس - رأی گرفته میشود بماده اول آقایان موافقین قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده دوم

(بشرح ذیل قرائت شد)

ماده دوم - حقوق هر يك از معلمین مذکور در سال چهار هزار تومان و حقوق استاد کار بگنفر و هشتصد تومان خواهد بود که با قسط ماهیانه دریافت خواهند کرد.

رئیس - مخالفی ندارد ؟

(گفتند خیر)

رئیس - رأی گرفته میشود بماده دوم آقایان موافقین قیام فرمایند

(اغلب برخاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده سوم

(باین مضمون قرائت شد)

ماده سوم - در موقع عزیمت بایران مبلغ سیصد تومان بیک از معلمین و مبلغ دوست و پنجاه تومان باستاد کار بعنوان خرج سفر داده خواهد شد و در ختم قرارداد نیز مشار الیه هم معادل مذکور را برای عودت بوطن خود دریافت خواهند کرد

رئیس - مخالفی ندارد ؟

(اظهاری نشد)

رئیس - رأی گرفته میشود بماده سوم آقایان موافقین قیام فرمایند

(عده کثیری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده چهارم

(باین مهج خوانده شد)

ماده چهارم - مستخدمین مذکور در موقع تعطیل تابستانی مدارس سالی یکماه حق مرخصی با استفاده از حقوق خواهند داشت.

رئیس - آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - این مسئله که میخواهم عرض کنم اگر چه متعلق باین ماده است لیکن خواستم در مجلس بعرض آقایان برسانم که آقای وزیر معارف هم از این عقیده استفاده میکنند. مستخدمین ما این یکماه که مرخصی دارند جمعش میکنند و در آخر یکمترتبه استفاده میکنند. در صورتیکه این مرخصی را که میدهند برای این است که مستخدمین کسالتی پیدا نکنند. بگناه مرخصی بگیرند که يك نشاط دعائی بر ایشان پیدا شود که بلك میل تازه و نشاطی کار کنند. اینها میآیند و قناعت اقتصاد میکنند جمع میکنند در آخر میخواهند. خواستم آقای وزیر معارف را توجه بدهم که این نظر محفوظ باشد که اگر استفاده نکردند در موقع خودش بعد حق استفاده ندارند

وزیر معارف - تصور میکنم عبارت که در این ماده نوشته شده است کاملاً مقصود آقای آقا سید یعقوب را تأمین کند ولی بیشتر اطمینان میدهم که آنچه که مورد رأی مجلس واقع شده است یعنی عین این لایحه بعد از تصویب بموقع اجرا گذارده خواهد شد بدون اینکه چیزی اضافه شود.

رئیس - آقای نامداد

بامداد - بنده موافقم و همانطوریکه توضیح دادند برای اینکه جمع نکنند و يك وقتي استفاده کنند در کمیسیون اینطور ماده بندی شده و نظر آقایان هم تأمین میکند . رئیس - رأی میگیریم به ماده چهارم آقایان موافقین قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . ماده پنجم

(بشرح ذیل قرائت شد)

ماده پنجم - وزارت معارف مجاز است سایر شرایط استخدام معلمان و استاد کار مزبور را بر طبق قانون سایر اتباع خارجه مصوبه ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ تعیین و قرارداد آنها را امضاء نماید .

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده همینقدر خواستم سؤال کنم سوای این حقوقی که در این جا منظور شده باز هم از بابت خرج اتومبیل و منزل و این چیز ها که در واقع مضر بحال ماست حقوق دیگری هست یا نه ؟ خوب است توضیح داده شود که حقوق دیگری غیر از این نیست و حق مطالبه ندارند . چون درباره مستخدمین و مستشاران دیگر این چیز ها منظور شده بود عقیده ام این است که این جا يك تبصره الحاق شود که این قبیل حقوقات دیگر در باره آنها منظور نیست .

رئیس - ماده پنجم عجزاً مطرح است .

فیروز آبادی - پس بعد پیشنهاد میکنم

رئیس - عجزاً چون ماده پنجم مخالفی ندارد رأی میگیریم . آقایان موافقین قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . مذاکرات راجع به کلیات است آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده استفاده میکنم از شور در کلیات و از مخبر کمیسیون خارجه سؤال میکنم در اینجا نوشته شده است : کمیسیون امور خارجه در جلسه

فومنی - اسفندیاری - موقر - دولتشاهی - شریعت زاده - مرضی قلیخان بیات - فرهمند - خواجهوی - حبدری - محمد آخوند - ملک ابرج پورنیمور - دهستانی میرزا عبدالله خان ونوق - زوار - محمد تقی خان اسعد - معظمی - لیقوایی - میرزا حسن خان ونوق - میرزا جواد خان خوئی - اسکندر خان مقدم - ابراهیمی - مفتی نابت - دکتر رفیع امین - دکتر مصدق - بدر - ذوالقدر - امیر حسین خان ایلخان - حاج میرزا حبیب الله امین - آقا سید کاظم بزدی - جهانشاهی - ملک آرائی - بالیزی حقنویس - نجومی - سلطان محمد خان امری - طهری فهیمی - آقا سید جواد محقق - لطفی - دکتر لقمان - بی سلیمان - دیوان بیگی .

جمعی از نمایندگان - نفس .

(در این موقع جلسه برای نفس تعطیل و پس از نیم ساعت مجدداً تشکیل گردید)

وزیر مالیه - چند فقره لایحه است برای تقدیم به ساحت محترم مجلس : لایحه بودجه عمومی کل ۱۳۰۶ است . لایحه ایست راجع به تقاضای تغییر يك ماده از قانونی که برای یونکرس گذشته و مؤثر در قسمت معافیت های گمرکی است . دو فقره لایحه راجع به دیون تصدیق شده . يك فقره لایحه راجع به تکمیل قانون مستغلات مصوب ۹ سنبله ۱۳۰۳ که مؤسسات عام المنفعه را از قانون مستغلات معاف کرده است . يك فقره لایحه هم هست که تقاضای اعتباری شده است از برای راهمائی و دستگیری هموطنمان در عراق که بواسطه قانون سختیت که در آنجا گذشته است دچار يك زحمان شده اند .

رئیس - تماماً به کمیسیون بودجه ارجاع می شود . خبر کمیسیون بودجه راجع به دکتر اشترک مطرح است در کلیات مخالفی هست یا نه ؟ (گفتند . خیر)

رئیس - رأی گرفته میشود به شور در مواد آقایان موافقین قیام فرمایند .

(عده کثیری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . ماده اول

(بدین مضمون خوانده شد)

ماده اول - دوات مجاز است دکتر هائری اشترک تبعه آلمان را برای مدت سه سال از اول تیرماه ۱۳۰۶ برای مدبری و معامی مدرسه صنعتی استخدام نماید .

رئیس - آقای بامداد

بامداد - موافقم .

رئیس - مخالفی که ندارد . رأی گرفته میشود به ن

ماده آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند .

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . ماده دوم

(این نحو قرائت شد)

ماده دوم - حقوق دکتر اشترک سالی چهار هزار و هشتصد تومان است که بقسط ماهیانه بمشارالیه تأدیه خواهد شد .

رئیس - آقایان که باین ماده موافقت قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . ماده سوم

(بدین ترتیب خوانده شد)

ماده سوم - در موقع ختم این قرارداد چنانچه کفترت دکتر اشترک تجدید نشود مبلغ چهار صد تومان بعنوان خرج سفر برای معاودت بآلمان بمشارالیه پرداخت خواهد شد .

رئیس - آقای دشتی

دشتی - بنده اشکال زیادی در این ماده ندارم فقط خرج سفر دکتر را خیلی زیاد نوشته اند برای اینکه چهار صد تومان لازم نیست زیرا از این جا ناپاریس خرج سفر تقریباً در حدود صد و ده تومان یا صد و بیست تومان و حد اکثرش صد و پنجاه تومان است . قرصاً این جا

خیلی زیاد بنویسند دوست تومان - دوست تومان کافی است و چهارصد تومان لزومی ندارد.

وزیر معارف - در ۱۳۰۳ که کنترات دکتر اشتراک را مجلس تصویب کرده است در آنجا تصویب شده است که در موقع آمدن به ایران و مراجعت از ایران به آلمان چهارصد تومان باید خرج سفر به او بدهند. در روز اول که آمده است چهار صد تومان گرفته است برای آمدن به ایران و حالا چون کنتراتش تجدید شده است البته آن چهار صد تومان دیگر مورد ندارد و این چهار صد تومانی که این جا قید شده است همان چهار صد تومانی است که مجلس در کنتراتش تصویب کرده است و با زحمانی که دکتر اشتراک کشیده است و وزارت معارف هم از او راضی است و در سابق هم مجلس چهار صد تومان تصویب کرده است البته تصدیق میفرمایند اگر امروز ما میخواهیم يك چیزی را کم کنیم شاید اخلاقاً مقتضی نباشد. علی ای حال این مبلغ همان مبلغی است که در کنترات سابق قید شده است.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - عرضی ندارم.

رئیس - پیشنهاد آقای دشتی.

(بمضمون ذیل قرائت شد)

پیشنهاد میکنم بجای چهار صد تومان به دوست تومان تقابیل یابد.

رئیس - آقای دشتی توضیحی دارید؟

دشتی - همانطور که عرض کردم چهار صد تومان زیاد است و توضیحی که آقای وزیر معارف دادند که در موقع آمدن چهار صد تومان به او داده شده است بنده عرض میکنم وقتی که برای آمدن زیاد داده اند دلیل نمیشود که بعد هم زیاد بدهند. البته از خدمات دکتر اشتراک خیلی باید قدر دان کرد و خیلی هم آدم خوبی است و وزارت معارف هم از او راضی است ولی اینرا ممکن

مورد این اتفاق افتاده است وقتی که جنگ بین المللی شروع شد اینها بقول خودشان بحکم الزام و اجبار سرباز بودند و رفتند و دیگر نظیر ندارد علاوه ما يك نفر مستخدمی را که آوردیم او خودش داو طلب است و هرگز نخواهد رفت اما اگر آب و هوا بهش ناسخت ناخوش شد و رفت ما که نمیتوانیم او را محبوس کنیم منتها شما میتوانید در اینجا پیشنهاد کنید که اگر احساس کرد که نمیتواند بماند برای اینکه کارش تعطیل نشود دو ماه يك ماه قبلاً اطلاع بدهد ولی اگر ما نخواهیم او را ملزم کنیم این نمیشود و سوابق تمام کنتراها هم همینطور است. ملاحظه بفرمائید. و این يك چیز تازه است که در مورد کنترات دکتر اشتراک که بعقیده بنده بهترین مستشارها است یعنی برای وضع امروزه ایران او بیشتر بدرد میخورد زیرا اینها علم صنعت یاد میدهد بنا بر این بنده تصور میکنم که اشکالی نباشد و دکتر اشتراک هم نمیرود و المان هم امثال او را زیاد دارد و محتاج هم نیستند اینکه دکتر اشتراک در بین کار کنتراتش را فسخ کند و ورود

رئیس - آقای دشتی

دشتی - این ماده همینطور که آقای بامداد فرمودند در اغلب کنتراهاست و این نکته را باید همیشه در نظر داشته باشیم که قوانین و رویه دولتهای ما باید کم در طی عمل باشد. و اینکه فرمودند در تمام کنتراهاست این مجوز نیست که این ماده در این کنترات هم باید باشد باید کم از معایبی که بی برده اند مطلع هستند جلو بری کنند و ننویسند. فرمودند که ما مستشار می آوریم نه بنده و در مقابل هم میشود گفت که ما مستخدم می آوریم نه آقا بالا سر و بالاخره ما مستخدم می آوریم که از او استفاده کنیم فرض بفرمائید ما يك شخصی را از آلمان می آوریم که این شخص بیکار است می آید در اینجا و هر ماهی چهار صد تومان ما به او میدهیم بگمرتبه از آلمان باز تلگراف کردند که تو بیا آلمان و ماهی بانصد تومان بتو داده می شود این بکنترات خودش خانه

این مسئله مخالفم. اگر چه این شخص محل اطمینان است و این کارها را نمیکند ولی دولت يك پولی میدهد و يك شخص را از خارجه می آورد و يك کاری را به او میسپارد آنوقت ما به او اختیار بدهیم که هر وقت بخواهد فسخ کند نهایت چیزی که بر این فسخ مترتب میشود این است که حق اخذ خرج مراجعت را ندارد. بنده این را کافی میدانم و با اجازه که او مطلقاً دارد مخالفم زیرا کنترات اجازه است و اجازه عقد لازم است همانطور که ما باید تا آخر به تعهد خود باقی بمانیم نباید برای او هم اختیار فسخ قائل شویم که بگوئید مختار است که در واقع هر وقت خواست فسخ کند. مثلاً آن که م دولت را تعقیب کرده ایم که متخصص رای مالیه بیارود و مخارجش را هم بدهد بیاید طهران در این جا يك مدتی که ماند اگر اختیار فسخ با خود او باشد مبالغی برای ما ضرر وارد می آورد. بنده میخواهم به دولت و مجلس عرض کنم که با اجازه دادن و جایز دانستن که هر وقت او بخواهد فسخ کند مخالفم و این عقیده را ندارم که فقط در ازای این کار مخارج بر کشت را نگیرد چطور از طرف مال الزام است و از طرف او اجازه است؟ مثلاً يك مستخدمینی آمده اند و در وسط جنگ گفته اند ما میتوانیم فسخ کنیم و رفته اند و ما را دچار يك مضیقۀ کرده اند. این نکات را ملاحظه بفرمائید نگاه به سوابق بکنید بنده با این کنترات ها که در هر جایی بخواهند فسخ کنند مخالفم.

رئیس - آقای دشتی

دشتی - بنده هم مخالفم.

رئیس - آقای بامداد

بامداد - عرض کنم که ما مستخدم می آوریم بنده نمیخبرم چون این شخص اجنبی است و قوانین مامشمول او نیست اسمش را کنترات میگذاریم یعنی يك اجنبی را که به او احتیاج داریم بعنوان کنترات استخدام میکنیم و در تمام مواقعی که ما مستشار آورده ایم فقط در يك

است بگوئید حقوقش را زیاد کنند لیکن چهار صد تومان لازم نیست حد اکثرش صد و پنجاه یادوست تومان است سابقه هم دلیل نمیشود که حالا چهار صد تومان بگیرد بقول مثل معروف «حساب حساب است کا کارادر» اغلب آقایانیکه بفرنك رفته اند میدانند که صد و بدست الی صد و پنجاه تومان بیشتر خرج رفتن به آلمان نیست.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده توجه میدهم آقای دشتی را باینکه همین لایحه را که آلمان برای معلمین گذرانده خرج سفر سبب صد تومان بوده و همینطور که آقای وزیر معارف اظهار کردند ما این سابقه گذارنده ایم و کنترات هم بین طرفین است و ما محتاج هستیم به این معلم ویدی و بین الله بنده در این موقع خیلی متنه به خشخاش میگذارم عقیده ام این است که در این جا باید سهل انکاری کنیم و در جاهای دیگر جبران کنیم.

رئیس - رأی میگیریم به قابل توجه بودن این پیشنهاد

آقایانیکه قابل توجه میدانند قیام فرمایند

(عده قلیلی قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد. رأی میگیریم به ماده سوم

آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند.

(اغلب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده چهارم

(اینطور خوانده شد)

ماده چهارم - در صورتیکه دکتر اشتراک شخصاً کنترات خودش را فسخ نماید حق اخذ مخارج مراجعت را نخواهد داشت.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - در اینجا باصطلاح مجازاتی را که در نظر گرفته است در صورت فسخ کنترات این است که فقط حق گرفتن خرج سفر را نداشته باشد. بنده در

بدهد و مدرسه ما را زمین بزند؟ يك دليل ديگري كه آقا فرمودند در خوبی دكتور اشتراك است در اين مسئله هيچ اختلافی نيست ما هم ميگوئيم مستخدم خوبی است اما براي اينكه بهتر از او استفاده كنيم بايد شرايط را طوری كنيم كه او بيشتر دلبستگی نما داشته باشد بنا بر اين خوست كه اگر بخواهد برود سه ماه قبل ما اطلاع بدهد كه ما موفق شويم کسی ديگر را بجای او استخدام كنيم

رئيس -- پيشنهاد آقای آقا سيد يعقوب (اينطور خوانده شد)

پيشنهاد ميكنم ماده پنج بجای ماده چهار رأی گرفته شود

رئيس -- مقصود حذف است ؟

آقا سيد يعقوب -- بلی چون فرموديد كه پيشنهاد حذف نمیشود كرد لهذا اينطور پيشنهاد كردم

رئيس -- چرا

آقا سيد يعقوب -- اين جا غالباً صحبت شده است كه چیزی را نمیشود حذف كرد اين بود كه بنده پيشنهاد كردم كه ماده پنج بجای ماده چهار باشد حالا بچه دليل همانطوريكه آقای وزير معارف فرمودند يك چیز هائی هست كه در نظامنامه نوشته ميشود ما نبايد در قانون اين چیزها را بنويسيم والبته در نظامنامه هم اين طرف را ملاحظه ميكنند و هم آنطرف را ملاحظه ميكنند ميفرمايند سابقه اينطور بوده است. خوب. مگر ما از اول كامل بوديم و از اول مشروطه بوديم ما كم كم ملتفت نواقص ميشويم و اصلاح ميكنيم قانون بشري هم همین است. ناقص است. و روز بروز تكميل ميشود. ملاحظه فرمائيد اين شخص كه تبعه ايران نيست بلكدري كه سياست مقتضی شد زنجير هم پایش بگذارند نميآيد. بنده البته فوق العاده ميل دارم كه اين شخص بماند و مدرسه را اداره كند بنا بر اين جای اين قيود در نظامنامه

كه كمنترات معنيش چه چيز است ...

امير حسينخان -- بنده خودم ميدانم كمنترات يعني چه .
دستی -- معنی كمنترات اين است كه بنده يك شرايطی را قرار ميدهم كه هر كس كه مستخدم من است بدان شرايط رفتار كند او هم اگر قبول كرد استفاده را قبول ميكنند والا اگر قرار بگذاريم كه هر وقت نخوست خدمت كند آزاد باشد اين معنی كمنترات نيست. كمنترات بايد برای هر دو طرف دارای شرايط باشد كه هر دو از هم استفاده كنند و از هم استفاده ميكنند حقوقی ميگيرند خرج سفر ميگيرند ماهم بايد از او استفاده كنيم و تا آخر مدت خدمت كند. ما معلم استخدام ميكنيم كه برود در مدارس ما درس بدهد و بايد يك شرطی قائل شويم كه او نتواند بمعاذري متشبه شود و كارمان را زمين بزند و برود ولی اگر معذري داشت كه متوجه بود قبلا اطلاع بدهد كه دولت بتواند عوض او را استخدام كند البته بطور حتم هم نبايد او را الزام كنيم كه تا آخر مدت بماند ولی ممكن است قرار بگذاريم كه مثلاً سه ماه قبل از رفتن اطلاع بدهد كه ما بتوانيم يك کسی ديگر را استخدام كنيم و الا هر وقت دلش خواست برود بنده اين را عملی نميدانم و كار از پيش نمبرود و اسباب زحمت است وزير معارف -- اصولاً صحيح است كه بايد دقتهاي لازم بشود كه مستخدمی كه كمنترات شده است بميل و سليقه خودش بطور دلخواه كمنترات خودش را فسخ نكند. و البته دقتهاي لازمه در اين باب در شرايط فرعيه كه بين طرفين مبادله ميشود خواهد شد. آن ماده اخير كه ساير شرايط فرعيه را دولت با طرف قرار خواهد داد يکی از شرايط فرعيه هم همین است كه اگر خواست كمنترات خودش را فسخ كند اين بايد موجه باشد مدلل باشد و قبلاً اطلاع بدهد. و از طرفی چنانچه ما بخوايم اين را قانون كنيم و سه ماه را بطور معين و محدود ذكر كنيم تصديق فرمائيد كه ممكن است يك مواردی

پيش بيايد كه كمتر از سه ماه مدت لازم داشته باشد فرض فرمائيد يك جباری حقيقه برای او پيش آيد نه اينكه عمد در فسخ كمنترات باشد يك محظورات و مواعی برای او الجداد شده است كه مجبور است بدون ميل خودش برای انجام آن محظورات به كمنترات خودش ختمه بدهد و اين محظورات و حوائج هم روز قبل اتفاق افتاده است حضور ميشود گفت كه تو از حالا بايد اظهار كنی كه سه ماه ديگر حق فسخ كمنترات خود را داشته باشی اين عمی بنظر نمی آيد بنده عقیده ام اين است كه هم بطور معمول است در شرايط فرعيه اين دقتها بين طرفين ميشود و همچنان جا هم اكتفا شود بهتر است و اينكه در قانون قيد شود

دستی -- اگر در شرايط فرعيه اين نظريات تأمین شود بنده پس ميگيرم

رئيس -- پيشنهاد آقای فيروز آبادي

(بمضمون ذيل قرائت شد)

پيشنهاد ميكنم در صورتيكه خودش بخواهد كمنترات را فسخ كند حق استفاده از دو ماه حقوق گذشته اش را نداشته باشد .

رئيس -- آقای فيروز آبادي

فيروز آبادي -- در اینجا شرط ميكنيم كه اگر ما بخوايم كمنترات او را فسخ بكنيم بايد حقوق تا آخر مدت كمنتراتش را به او بدهيم اما او اگر آمد و دو ماه در اینجا خدمت كرد و خواست كمنترات خودش را فسخ كند ما بدون هيچ شرط و قیدی به او بگوئيم مختار هستی فسخ كن و برو. پس بايد يك شرايطی قرارداد كه او هر ساعت كه خواست برود آزاد نباشد از آنطرف هم ما نميتوانيم كليتاً او را ممنوع كنيم از فسخ كمنترات خودش بجهت اينكه اگر ممنوع شد شايد كار نكند به اين جهت اين شرط را ميكنيم كه اگر بخواهد كمنترات خودش را فسخ كند و برود حق استفاده از دو ماه حقوق ندارد

مخبر - بنده خیلی مسرور هستم از اینکه آقای فیروز آبادی مصر هستند که مستخدم تا آخر مدت خدمت خودش کار کند و این اول مرتبه است که موافقت می فرمایند با يك معلم خارجی ولی این نکته را هم باید بدانند که يك واهمه بی ربط پیدا شده است که دکتر اشتراک بی خود و بی جهت خدمت خودش را ول کند و برود از طرفی هم باید يك شرایطی باشد که خود سرانه کار نکند و همانطور که آقای وزیر معارف مخصوصاً تصریح فرمودند که در شرایط فرعی قید خواهد شد منتها البته باید يك عبارات وسیعتری باشد یعنی در صورتیکه عذر موجه نداشته باشد و غیر اینها حالا ما بخواهیم این ها را در تحت يك جمله مبهم بنویسیم لزومی ندارد و البته آقای هم موافقت می فرمایند که این جرم را آن بیچاره ندهد

رئیس - آقایانیکه این پیشنهاد را قابل توجه میدانند قیام فرمایند

(دو نفر قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد. رأی میگیریم بماده چهار آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند (اغلب برخاستند)

رئیس - تصویب شد

(ماده پنج بشرح ذیل قرائت شد)

ماده پنجم - مستخدم مزبور در موقع تعطیل تابستان مدارس سالی یکماه حق مرخصی با استفاده از حقوق خواهد داشت

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - این مسئله يك سابقه شده است برای ما هر چند که میگویند در اروپا همچو چیزی نیست که سالی یکماه تعطیل کنند لیکن غالباً عرض کرده ام که هر چه آن جا باشد ما نباید آنرا سر مشق برای خودمان قرار دهیم در اینجا مستشاری را که ما از خارج

آقا سید یعقوب - بنده برای تعقیب نظریات خودم و فرمایشات آقای امیر حسین خان ناچارم در مورد کلیات عرایض خودم را تکرار کنم. کنترلات لفظی است فرانسه و آنچه که بنده فهمیده ام معنی آن اجازه است اجازه هم در بین ما مسلمانها عقد لازم است و عقد لازم هم این است که طرفین التزام دارند که تا آخر نگاهدارند ولی اینجا برای یکطرف الزام است و برای یکطرف اجازه است که هر وقت بخواهد دست بردارد بردارد درست است که این شخص را وزارت معارف آورده است در سابق هم معلم بوده است و کسی نیست که در يك موقعی دچار مضیقه بشود و بنده این را که عرض کردم میخواستم توجه بدهم بدوات که بعد از این در کنترلتها به این مسئله توجه داشته باشند و این قدر ارضاء عنان نسبت بمستخدمین خارجه نداشته باشند به این جهت بنده با این ماده مخالف بودم و ناچارم در کلیات هم رأی ندهم

رئیس - آقای شریعت زاده

شریعت زاده - بنده تصور میکنم توضیحات آقا دفاع از اظهارات آقای امیر حسین خان بوده است و نسبت به اصل لایحه مخالفتی نداشته باشند بنا بر این عرض نمیکنم و تصور میکنم مذاکرات هم کافی باشد

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - رأی گرفته میشود به خبر کمیسیون بودجه مشتمل بر شش ماده آقایان موافقین ورقه سفید میدهند (اخذ آراء بعمل آمده و شصت ورقه سفید تعداد شد)

رئیس - عده حاضر ۶۶ و ۶۰ رأی تصویب شد

اسامی رأی دهندگان

آقایان: اسفندیاری - بیات - دولتشاهی - موقر - فومنی - دیبا - بروجردی - حقنویس - نگهبان - بدر - اسعد - جلالی - محقق - امام جمعه اهر - بهار - باامداد - معتمد التولیه

آشتیان - عمادی - زوار - شیخ الاسلام ملازری - امیر تیمور کلای - آیه الله زاده - ذوالقدر - شریعت زاده - املاک مدنی - شیروانی - نوبخت - کی استوان - خواجوی - محمود رضا میرزا عبدالله خان ونوق - حاج علی اکبر امین - حبدری محمد آخوند - پور تیمور - معظمی - پالیزی - خوئی - یحیی خان زنگنه - مفتی - دکتر رفیع امین - نابت - ابراهیمی - مصدق - ملک آرائی - تقی زاده - سید کاظم بزدی - اسکندر خان مقدمه - سلطان محمد خان عامری - دکتر لقمان - خلیل فهیمی - ظهیری - نجومی دهستانی - فحیمی - ایلخان - دیوان بیکی - بنی سلیمان عصر انقلاب

رئیس - خبر کمیسیون بودجه راجع به یاباریان مطرح است.

(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده واحده - مجلس شورای ملی بوزارت مسالیه اجازه میدهد که کنترلات مسیو یاباریان معلم دوا ساز را از اول مهرماه ۱۳۰۶ با همان مقررات و حقوق مصوب بدست و چهارم دیماه ۱۳۰۴ برای مدت دو سال و سه ماه تجدید نماید

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - این شخص شنیده ام معلم دوا سازی است و برای ساختن دوا استخدام میشود از آنطرف هم میشنوم در ایران دوا ساز خیلی داریم که همه قابل معامی هم هستند و از آن گذشته ما مدرسه که اشخاص بروند در آنجا دوا سازی یاد بگیرند نمیدانم داریم یا نداریم اگر مدرسه داشته باشیم بنده عرضی ندارم و الا در صورتیکه ما معامی داشته باشیم که بتواند جای این شخص کار بکند یا مدرسه نداشته باشیم بنده مخالفم

مخبر - مدرسه دوا سازی در جزء مدرسه طب است و چندین سال هم هست که تأسیس شده است یاباریان هم در تمام ادوار در این مدرسه خدمت کرده و وزارت معارف هم همیشه از خدمات او راضی بوده

است و یکی از معاین خوب است شاید يك عیب داشته باشد و آن ارزانیست است بنابر این بنده تصور میکنم که هنوز ما احتیاج بوجود این شخص داریم و باید این مدرسه توسعه پیدا کند منتها حالا بودجه ما اجازه نمیدهد و میخواستم استدعا کنم آنجا که نوشته شده است: بوزارت مالیه اجازه داده میشود. چون راجع بتجدید کنترات است باید نوشته شود: بوزارت معارف اجازه داده میشود.

رئیس -- آقای بهمداد

بهمداد -- بنده موافقم

رئیس -- آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب -- موافقم

رئیس -- آقای حقنویس

حقنویس -- موافقم

رئیس -- آقای دشتی

دشتی -- بنده فقط خواستم از آقای وزیر معارف خواهش کنم که توضیحات کاملتری بدهند که با پارلمان برای چه کنترات میشود و کجا درس میدهند و عملیات سابق او چه بوده است اگر ممکن است يك توضیحاتی بدهند که اطلاعاتی در این باب پیدا کنیم.

وزیر معارف -- مدرسه ایست که شاید متجاوز از ده سال باشد تأسیس شده است و جزو مدرسه طب است بعنوان مدرسه دوا سازی. اگر چه اسم اینجا را گذاشته اند دوا سازی و متبادر از این لفظ این است که شاید خود دوا را میسازند مثل اینکه در بعضی کارخانجات دوا را میسازند اینجا هم اینطور است ولی اینطور نیست مقصود این است که اشخاصی که در این جا میروند انواع و اقسام ادویه جدیده ابرائی و فرنگی را در اینجا خوب بشناسند و تمیز بدهند...

فیروز آبادی -- در مدت ده سال شناخته اند؟

وزیر معارف -- و این مسئله يك قواعدی دارد و يك

رشته از علوم متعلق به این قسمت است مقداری فیزیک باید بخوانند و مقداری شیمی باید بخوانند و بعد از اینکه شناختند ادویه را مقدار ترکیب ادویه و تناسب آن را هم باید تشخیص بدهند نتیجه اش این است که بعد از آن که رفت دکان دوا فروشی باز کرد و نسخه طبیب را بردند بهلوی اوبقدری مصلح از تناسب ترکیب ادویه باشد که چنانچه طبیب اشتباه کرده باشد در تناسب آن ادویه آن دوا فروش بداند و تشخیص بدهد که در واقع يك نظارتی هم در نسخه طبیب شده باشد در قوانین معمول است که هم نظور که طبیب مسئول است در افروزش هم مسئول است نهایت اسم این مدرسه دوا سازی شده است و خیلی هم مالکیت از وجودش استفاده کرده است و تمام آبهائی که امروز متصدی در افروشی هستند یا دیپلم از خارجه دارند یا از این مدرسه بیرون آمده اند و این شخص هم يك کسی است که تحصیل کرده است و دیپلم هم از مدرسه دار الفنون شاهانه سابق عثمان دارد چند ساعت درس میداد و بعد در سه سال قبل دو ساعت بر کار او افزوده شده و چون تبعه ترکیه و در داخله است حقوقش اینطور است بنا بر این این مدرسه خودش مدرسه مفید و نفعی است.

جمعی از نمایندگان -- مذاکرات کافی است.

رئیس -- رای گرفته میشود بماده واحده با ورقه

آقایانیکه تصویب میکنند اوراق سفید بدهند

(اخذ اوراق رای بعمل آمده پنجاه و هشت ورقه

سفید تعداد شد)

رئیس -- عده حاضر ۶۵ با ۵۸ رای تصویب شد

(اسامی رأی دهندگان)

آقایان: دیوان بیکی -- بنی سلیمان -- نجومی -- طاهری

فهمی -- سید جواد محقق -- ذوالقدر -- دکتر القمان

دکتر مصدق -- تقی زاده -- حقنویس -- ابراهیمی --

مفتی -- دکتر رفیع امین -- بالیزی -- خوئی -- اعظمی

ملک ایرج پور تیمور -- معظمی -- میرزا عبدالله خان

و ثوق -- محمد آخوند -- محمد تقیخان اسعد -- میرزا علی اکبر امین -- حیدری -- اسفندیاری -- دولتشاهی -- اسکندر خان مقدم -- مرتضی قلیخان بیات -- جلائی دهستانی -- فومنی -- ثقه الاسلام بروجردی -- شیخ الاسلام ملابری -- طباطبائی دیبا -- موقر -- مدرس -- عمادی -- زوار -- خواجوی -- محمود رضا -- شریعت زاده شیروانی -- میرزا حسن آیه الله زاده -- میرزا هاشم آشتیانی -- بامداد -- ملک مدنی -- بهار -- آقا سید یعقوب -- میرزا سید مهدی معتمد -- نگهبان -- عصر انقلاب -- امیر حسینخان ابلخان -- امام جمعه اهر -- کلالی -- بدر -- الحتمی -- سلطان محمد خان عامری -- کی استوان رئیس -- يك فقره خبر از کمیسیون مرخصی است

قرائت میشود

(بشرح ذیل قرائت شد)

آقای حیدری مگری بعلت کسالت مزاج تلگرافاتی یازده روز دیگر مرخصی نموده اند کمیسیون عرایض تصویب و راپورت آنرا تقدیم مینماید.

رئیس -- آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب -- بنده چون تصمیم گرفته ام که بعد

از این با خبر های کمیسیون مرخصی موافقت نکنم حالا ولو اینکه سالار مکرری هم همیشه حاضر بوده اند بنده نمیتوانم محض حسنات ایشان از يك سیئانی صرف نظر کنم زیرا بقدری مرخصی داده شده است که حقیقه بنده خجالت میکشم این است که با این خبر هم مخالفت کردم.

رئیس -- آقای دادگر

دادگر -- عرض کنم این با نظر آقای آقا سید یعقوب مخالف نیست زیرا آقای آقا سید یعقوب مصرند که عده وکلا کم نشود و مجلس از اکثریت نیفتد ولی این مال گذشته است و ایشان برای خاطر کسالت اجازه خواسته اند رئیس -- آقایانیکه مرخصی یازده روزه آقای حیدری

را تصویب میکنند قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس -- تصویب شد. چند فقره پیشنهاد راجع بدستور رسیده است اگر اجازه میفرمائید بماند برای جلسه بعد جمعی از نمایندگان -- صحیح است (مجلس نیمساعت بعد از ظهر ختم شد)

قانون

اجازه پرداخت نود هزار تومان بصحیه کل مملکتی برای جلوگیری و دفع مرض وبا

مصوب ۱۶ شهریور ماه ۱۳۰۶ شمسی

ماده واحده - وزارتعالیه مجاز است مبلغ نود هزار تومان از محل اضافه عایدات ۱۳۰۵ برای جلوگیری و دفع مرض وبا اعم از فوق العاده اطبای اعزازی مطابق تشخیص صحیه و نهیه و اکسن از خارجه و سایر مخارج مربوطه بجلوگیری از وبا و توسعه مؤسسه باستور طهران برای وا کسن و سرم سازی بختیبر صحیه کل مملکتی واگذار نماید

اینقانون که مشتمل بر یکماده است در جلسه شانزدهم شهریور ماه یکهزار و سیصد و شش شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

حسین پیرنیا : رئیس مجلس شورای ملی

قانون

استخدام دکتر هازی اشترنک تبعه دولت آلمان برای مدیریت مدرسه صنعتی

مصوب ۱۶ شهریور ماه ۱۳۰۶ شمسی

ماده اول - دولت مجاز است دکتر هازی اشترنک تبعه دولت آلمان را برای مدت سه سال از اول تیر ماه ۱۳۰۶ برای مدیریت و معامی مدرسه صنعتی دولتی استخدام کند.

ماده دوم - حقوق دکتر اشترنک سالی چهار هزار و هشتصد تومان است که باقسط ماهیانه بمشارلیه تأدیبه خواهد شد.

ماده سوم - در موقع ختم این قرارداد چنانچه کنتراست دکتر اشترنک تجدید نشود مبلغ چهار صد تومان بعنوان خرج سفر برای معاودت بآلمان بمشارلیه پرداخت خواهد شد.

ماده چهارم - در صورتیکه دکتر اشترنک شخصاً کنتراست خود را فسخ نماید حق اخذ مخارج مراجعت را نخواهد داشت.

ماده پنجم - مستخدم مزبور در موقع تعطیل تابستان مدارس سالی یکماه حق مرخصی با استفاده از حقوق خواهد داشت.

ماده ششم - دولت مجاز است سایر شرایط و مقررات استخدام دکتر اشترنک را معین نماید و مطابق قانون مصوب ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ کنتراست مشارلیه را امضاء نماید.

اینقانون که مشتمل بر شش ماده است در جلسه شانزدهم شهریور ماه یکهزار و سیصد و شش شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

حسین پیرنیا : رئیس مجلس شورای ملی

قانون

اجازه تجدید کنتراست مسیو پاپاریان معلم دواسازی

مصوب ۱۶ شهریور ماه ۱۳۰۶ شمسی

ماده واحده - مجلس شورای ملی بوزارت معارف اجازه میدهد که کنتراست مسیو پاپاریان معلم دواسازی را از اول مهر ماه ۱۳۰۶ با همان مقررات و حقوق مصوب بیست و چهارم دی ماه ۱۳۰۴ برای مدت دو سال و سه ماه تجدید نماید

اینقانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه شانزدهم شهریور ماه یکهزار و سیصد و شش شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

حسین پیرنیا : رئیس مجلس شورای ملی

قانون

استخدام دونفر معلم برای مدرسه صنعتی از آلمان و دونفر معلم برای مدرسه حقوق و سیاسی از فرانسه

مصوب ۱۶ شهریور ماه ۱۳۰۶ شمسی

ماده اول - وزارت معارف مجاز است بکنفر معلم برای تدریس مهندسی ماشین آلات و ریاضیات عالییه مدرسه صنعتی و بکنفر استاد کار برای معاونت معلم آهنگری مدرسه صنعتی و دونفر معلم از فرانسه برای مدرسه حقوق و سیاسی که تخصص آنها را دولت های متبوعه آنها تصدیق کرده باشد از پانزدهم شهریور ۱۳۰۶ برای مدت دو سال و نه ماه و نیم استخدام کند

ماده دوم - حقوق هر يك از معامین مذکور در چهار هزار تومان و حقوق استادکار یکهزار و هشتصد تومان خواهد بود که باقسط ماهیانه دریافت خواهند کرد.

ماده سیم - در موقع عزیمت بازران مبلغ سیصد تومان بهر يك از معامین و مبلغ دو بیست و پنجاه تومان باستاد کار بعنوان خرج سفر داده خواهد شد و در ختم قرار داد نیز مشار البهم معادل مبلغ مذکور را برای عودت بوطن خود دریافت خواهند کرد.

ماده چهارم - مستخدمین مذکور در موقع تعطیل تابستان مدارس سالی یکماه حق مرخصی با استفاده از حقوق خواهند داشت.

ماده پنجم - وزارت معارف مجاز است سایر شرایط استخدام معامین و استاد کار مزبور را بر طبق قانون استخدام اتباع خارجه مصوب ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ تعیین و قرار داد آنها را امضاء نماید

این قانون که مشتمل بر پنج ماده است در جلسه شانزدهم شهریور ماه یکهزار و سیصد و شش شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

حسین پیرنیا : رئیس مجلس شورای ملی